

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 32 0 P 158100 17 Rev
Sarajevo, 28.05.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Marijane Omerčaušević, kao predsjednice vijeća, Svjetlane Milišić-Veličkovski i Zlate Džafić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. G.B., 2. G.K. i 3. G.M., svi iz T., koje u revizijskom postupku zastupa punomoćnik Asim Ibrelić, advokat iz Tuzle, protiv tuženog Rudnik soli Tuzla d.d. Tuzla, koga zastupa punomoćnik Mehmed Mrkaljević, advokat iz Tuzle, radi naknade štete, v.s. 90.750,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj: 32 0 P 158100 14 Gž od 11.04.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.05.2020. godine, donio je sljedeće:

R J E Š E N J E

Revizija se usvaja, drugostepena presuda ukida i predmet vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Tuzli broj: 32 0 P 158100 13 P od 11.07.2014. godine stavom prvim izreke usvojen je tužbeni zahtjev, pa je tuženi obavezan da tužiteljima na ima nadoknade vrijednosti tri građevinske parcele (placa) ukupne površine od 1513 m², shodno sporazumu broj 04/5-473-26/88 sa zapisnika od 20.10.1989. godine i vansudskom poravnanju od 20.04.1988. godine isplati ukupan iznos od 60.520,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.07.2014. godine pa do konačne isplate, te da tužiteljima nadoknadi troškove ovog postupka u iznosu od 1.781,11 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.07.2014. godine pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana od dana prijema presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Stavom drugim odbijen je dio zahtjeva za nadoknadu troškova preko dosuđenog iznosa, te preostali dio zahtjeva za isplatu zakonskih zatezних kamata na dosuđeni iznos od 60.520,00 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj: 32 0 P 158100 14 Gž od 11.04.2017. godine žalba tuženog je uvažena i prvostepena presuda preinačena u dosuđujućem dijelu tužbenog zahtjeva i troškova parničnog postupka (stav prvi izreke) tako što se i u tom dijelu tužbeni zahtjev i zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka odbijaju, te se tužitelji obavezuju da tuženom na ime naknade troškova prvostepenog parničnog postupka isplate iznos od 3.780,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema presude. Obavezani su tužitelji da tuženom na ime naknade troškova žalbenog postupka isplate iznos od 1.324,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema presude, dok je preko dosuđenog iznosa, zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka odbijen.

Protiv drugostepene presude zajedničku reviziju su blagovremeno izjavili tužitelji zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da ovaj sud preinači drugostepenu presudu, odbije žalbu tuženog i potvrdi prvostepenu presudu ili da drugostepenu presudu ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi je osporio navode revizije i predložio da ovaj sud reviziju odbije kao neosnovanu.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹, koji se u konkretnom postupku primjenjuje na osnovu odredbe člana 106. stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku², ovaj sud je odlučio kao u izreci.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužitelja da im tuženi na osnovu vansudskog poravnjanja od 20.04.1988. godine i sporazuma od 20.10.1989. godine isplati iznos od 60.520,00 KM na ime naknade vrijednosti tri građevinske parcele površine 1513 m², sa sporednim potraživanjima.

Prema činjeničnim utvrđenjima prvostepenog suda rješenjem Opštinske uprave za imovinsko-pravne poslove Opštine Tuzla od 22.06.1987. godine usvojen je prijedlog pravnog prednika tuženog, Rudnika soli Tetima Tuzla, pa su u svrhu rekonstrukcije dijela puta Tuzla-Šibošnica potpuno eksproprisane nekretnine označene kao k.č. br. 2983/2 „Bašča“, njiva III klase, površine 909 m² i k.č. br. 2983/3 „Bašča“, njiva III klase, površine 604 m², upisane kao posjed pravnog prednika tužitelja, G.M.1, u p.l. br. ... KO Dana 20.04.1988. godine prednik tuženog kao korisnik eksproprijacije, s jedne strane, i tužitelji, te njihova majka G.A., s druge strane, zaključili su vansudsko poravnanje kojim je dogovoreno da se korisnik eksproprijacije obavezuje da će na ime naknade za eksproprisane nekretnine vlasnicima obezbijediti tri građevinske parcele (placa) u urbanom dijelu naselja Solina. Nakon toga je 20.10.1989. godine između istih stranaka, pred Sekretarijatom za prostorno uređenje, stambeno-komunalne i imovinsko-pravne poslove Opštine Tuzla, postignut Sporazum broj 04/5-473-26/88 o naknadi za nekretnine eksproprisane rješenjem od 22.06.1987. godine kojim se prednik tuženog obavezao u roku od dvije godine od dana potpisivanja sporazuma obezbijediti tri građevinske parcele po zaključenom vansudskom poravnanju od 20.04.1988. godine. Nije bilo sporno da prednik tuženog ovu obavezu nikada nije izmirio, niti je tužiteljima ili njihovim prednicima za eksproprisane nekretnine dao bilo kakvu drugu naknadu. Takođe je utvrđeno da su se tužitelji 10.8.2012. godine obratili tuženom radi realizacije Sporazuma; da je uprava tuženog utvrdila da tuženi ne može izvršiti svoju obavezu dodjelom građevinskih parcela, te zauzela stav da će pokušati izvršiti obavezu novčanom naknadom; da je tuženi svojim aktom od 12.10.2012. godine odgovorio na zahtjev za realizaciju sporazuma u smislu da ne može izvršiti isplatu po cijeno od 50 KM po m², ali je pristao na ispunjenje obaveze isplatom cijene u visini od 35 KM po m²; te da je sačinjen prijedlog vansudske nagodbe koji parnične stranke nisu potpisale. Vještačenjem je nadalje utvrđeno da tržišna

¹ Službene novine Federacije BiH br. 53/03, 73/05 i 19/06

² Službene novine Federacije BiH broj 98/15

vrijednost tri građevinske parcele ukupne površine 1.513 m² u urbanom dijelu naselju Solina iznosi 40,00 KM po 1 m², dok tržišna vrijednost parcela označenih kao k.č. br. 2983/2 i 2983/3, koje su bile predmet eksproprijacije, iznosi 20,00 KM po 1 m².

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtjev i obavezao tuženog na isplatu traženog iznosa, sve pozivom na odredbe čl. 10. i 65. Zakona o eksproprijaciji koji je bio na snazi u vrijeme izvršene eksproprijacije. Rješavajući o prigovoru zastarjelosti istaknutog od strane tuženog, prvostepeni sud ga je našao neosnovanim, cijeneći da tužbeni zahtjev po svojoj sadržini predstavlja zahtjev za naknadu po osnovu eksproprijisanih nekretnina koji ne zastarijeva, te da je pored toga tuženi svojim aktom od 12.10.2012. godine priznao postojanje obaveze, čime se odrekao od zastarjelosti.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tuženog, našao da pravni zaključak prvostepenog suda o postojanju obaveze tuženog na isplatu nije osnovan. Po ocjeni drugostepenog suda, tužitelji na osnovu sporazuma o naknadi za eksproprijisane nekretnine mogu kod nadležnog opštinskog organa uprave tražiti samo izvršenje obaveze tuženog iz sporazuma, dodjelu tri građevinske parcele. Iz tog razloga je drugostepeni sud tužbeni zahtjev našao neosnovanim, te prvostepenu presudu preinačio odbivši tužbeni zahtjev u cijelosti.

Po ocjeni ovog suda, nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. Zakona o parničnom postupku. U reviziji se ne ukazuje na konkretne povrede pravila postupka, niti se iz sadržaja obrazloženja revizije može zaključiti o kojim se povredama postupka radi. Drugostepeni sud prilikom donošenja pobijane presude i tokom postupka koji je prethodio njenom donošenju, nije počinio povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje, na koje povrede ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Kako je o ostalim procesnim povredama zbog kojih se može izjaviti revizija, revizijski sud ovlašten voditi računa jedino kada se revident na takve povrede u reviziji određeno poziva (član 240. stav 1. tačka 1. i član 241. ZPP), to se ovaj revizijski razlog ocjenjuje kao neosnovan.

Osnovano se, međutim, prigovara pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Polazeći od pogrešnog pravnog shvatanja da tužitelji imaju pravo tražiti samo izvršenje obaveze koju je tuženi preuzeo sporazumom iz 1989. godine, drugostepeni sud je propustio ispitati pravilnost prvostepene presude u pogledu činjeničnih utvrđenja koja se odnose na zahtjev tužitelja iz 2012. godine za realizaciju Sporazuma, te izričit pristanak tuženog od 12.10.2012. godine da svoju obavezu ispuni isplatom novčanog iznosa. Prvostepeni sud je, na osnovu sadržaja akta od 12.10.2012. godine, cijenio da je tuženi pristao da umjesto dodjele građevinskih parcela, tužitelju isplati novčanu naknadu, ali nije prihvatio prijedlog tužitelja za isplatu po cijeni od 50 KM/m², već u iznosu od 35 KM/m². Prvostepeni sud je upravo na ovim činjeničnim utvrđenjima zasnovao svoju odluku, cijeneći akt tuženog od 12.10.2012. godine u smislu odredbe člana 366. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima. Stoga je i drugostepeni sud prilikom odlučivanja o žalbi tuženog, morao ispitati pravilnost i zakonitost činjeničnih i pravnih zaključaka prvostepenog suda u tom pogledu.

Propustom da postupi na navedeni način, drugostepeni sud je, uslijed pogrešne primjene materijalnog prava, nepotpuno utvrdio činjenično stanje, te je na takvom nepotpunom činjeničnom utvrđenju zasnovao svoju odluku.

S obzirom na navedeno, ovaj sud je našao da nema uslova za preinaku pobijane presude, te je iz tog razloga primjenom člana 250. stav 2. Zakon o parničnom postupku, reviziju usvojio, drugostepenu presudu ukinuo i predmet vratio drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će zakazati raspravu, ponovo izvesti i ocijeniti sve izvedene dokaze, te raspraviti sporna pitanja na koja je ukazano ovom revizijskom odlukom, nakon čega će donijeti pravilnu i na zakonu zasnovanu odluku, za koju će dati potpune činjenične i pravne razloge.

Ukidanje odluke o glavnoj stvari povlači i ukidanje odluke o troškovima parničnog postupka, o kojima će sud ponovo odlučiti uz glavnu stvar imajući u vidu troškove ranijeg i novog postupka, kao i troškove po reviziji (član 397. stav 3. ZPP).

Predsjednica vijeća
Marijana Omerčaušević, s.r.